

Enkät inför kommunvalet 2022

Naturskyddsföreningen har under närmare 40 år etablerat sig som en viktig miljöpolitisk granskare inför allmänna val. Ända sedan riksdagsvalet 1985 har föreningen skickat ut en enkät till samtliga riksdagspartier med miljöpolitiska förslag. I en lång rad kommuner runtom i landet skickar Naturskyddsföreningens kretsar enkäter till partier i kommunfullmäktige. Inför höstens val är det tredje gången som Naturskyddsföreningen i Österåker skickar ut en enkät. Vårt granskningsarbete utgör en viktig del i det demokratiska samtalet med syfte att öka förståelsen för miljöfrågor och att erbjuda väljarna ett kunskapsunderlag inför valet.

Enkäten riktar sig till samtliga partier i Österåkers kommun som ställer upp i kommunalvalet 2022. Vi ser fram emot ert svar senast den **2022-04-22**. Vi kommer att sprida resultatet genom såväl traditionella medier (lokaltidningar) som sociala medier och direkt till våra 1 300 medlemmar i Österåkers kommun. (På nationell nivå har Naturskyddsföreningen ca 200.000 medlemmar.)

Vi har utgått från kommunens nyligen antagna Miljö- och klimatprogram 2030 med sina 5 miljömål då vi satt samman våra frågeställningar. I enkäten har vi lyft fram den Strategiska inriktningen II men givetsvis hänvisar vi till båda Strategiska inriktningarna I och II.

Instruktioner:

Kryssa i ett svarsalternativ för var och en av våra 13 frågor. Fyll gärna i en utförlig kommentar i textrutan under svarsalternativen.

Uppge här vilket parti som svarar:

Uppge era kontaktuppgifter här så vi kan nå er:

Skicka er ifyllda enkät till vår e-post osteraker@naturskyddsforeningen.se

1 Begränsad klimatpåverkan

Miljömål 1. Ett Österåker med begränsad klimatpåverkan

Kommunkoncernen ska arbeta för att ge förutsättningar och inspirera invånare och andra som verkar inom kommunen att minska sin klimatpåverkan. Kommunkoncernen ska kraftigt minska egna utsläpp samt arbeta med förbättrad uppföljning.

- Minska klimatpåverkan från offentliga måltider, transporter och entreprenader, samt övriga upphandlade tjänster och produkter
- Fasa ut fossil energi
- Minska och effektivisera energianvändningen
- Ökad lokal förnybar energiproduktion till egna fastigheter.

Kommunkoncernen ska planera för en klimatsmart stadsutveckling i kommunens tätorter med en effektiv markanvändning och med prioriterad tillgänglighet för gång-, cykel och kollektivtrafik.

1. Hantera klimatkrisen

För att följa Parisavtalet om att hålla uppvärmningen under 2 grader och helst under 1,5 grader återstår endast ett visst utsläppsutrymme. Forskare vid Uppsala universitet har, med utgångspunkt i

IPCC:s rapporter, beräknat det svenska utsläppsutrymmet av totalen om vi vill hålla oss inom 67 procents sannolikhet att nå 1,5-gradersmålet. De har landat i att Sverige med nuvarande utsläppsnivå gjort slut på hela sitt utsläppsutrymme år 2026. Det krävs drastiska utsläppsminskningar på mellan 12-17 procent per år för att inte överskrida taket för återstående utsläpp. Den totala mängd koldioxid som Sverige högst får släppa ut kan brytas ned till vad som högst får släppas ut per år, genom en så kallad koldioxidbudget. I ca 40 av Sveriges kommuner t.ex. Järfälla, har denna i sin tur brutits ned till en kommunal koldioxidbudget för den enskilda kommunen. Genom att kombinera koldioxidbudgeten med offentligt tillgänglig statistik om hur stora kommunens faktiska utsläpp är i olika sektorer skaffar sig kommunledningen ett kraftfullt verktyg för att minska utsläppen.

Fråga: Anser ditt parti att Österåker kommun ska upprätta en kommunal koldioxidbudget och tydligt visa kommuninvånarna dagsläget såväl som årsuppföljning för olika sektorer?

Svar: Ja Nej Vet ej

Kommentar:

2. Omställning till förnybar energi

I Österåker kommun finns en ansevärd areal takyta om man adderar takytan från alla kommunens byggnader (offentliga verksamheter och kommunala bostadsbolag). Dessa takytor nyttjas ofta inte till något särskilt, men skulle i vissa fall kunna nyttjas för att producera energi. Det är fullt realistiskt att använda takytor som har sol hela eller delar av dagen för solceller, och kommunen har mycket att vinna på att ta hand om den solenergi som når kommunens tak. Att producera sol-el bidrar till att minska behovet av el från övriga elnätet och till att öka andelen förnybar energi.

Fråga: Anser ditt parti att solceller ska installeras **på alla** lämpliga takytor på kommunens byggnader?

Svar: Ja Nej Vet ej

Kommentar:

3. Tillgängliga laddstolpar

Intresset för elbilar och laddhybrider ökar starkt i Sverige. Hemmaladdning är i många fall en grundförutsättning för att det ska vara enkelt att äga och använda laddbara fordon, men det kan vara problematiskt att få tillgång till när den som vill ha laddning inte äger fastigheten själv. Många bostadsrättsföreningar och samfällighetsföreningar har svårt att investera i ett tillräckligt stort antal laddplatser för elbilar (höga kostnader och komplicerade omständigheter). På kommunens hemsida finns information om endast 17 st publika, tillgängliga laddplatser.

Fråga: Anser ditt parti att kommunen ska inrätta en plan för att tillgodose det antal publika laddplatser som krävs för att invånarna i Österåkers kommun kan vara med i omställningen till fossilfria transporter med egen bil?

Svar: Ja Nej Vet ej

Kommentar:

Miljömål 2: Ett Österåker med ett rikt växt- och djurliv

Kommunkoncernen ska via samhällsplaneringen arbeta för att främja biologisk mångfald, genom att utveckla den gröna infrastrukturen och viktiga ekosystemtjänster. Öka kunskapen om Österåkers naturvärden och grönstruktur genom kartläggning och analys av biologiska värden, ekologiska spridningssamband och ekosystemtjänster. Kommunens mark och anläggningar ska förvaltas på ett sätt som bidrar till stärkt biologisk mångfald.

4. Kommunen bör ta ett större ansvar för den lokala naturen (1).

Ett av delmålen "Öka kunskapen om Österåkers naturvärden och grönstruktur genom kartläggning och analys av biologiska värden, ekologiska spridningssamband och ekosystemtjänster" är mycket viktigt för framtiden och kommunens utveckling. Vi är inne i vad som kallas det sjätte massutdöendet av arter.

Många av de hotade arterna lever i våra skogar som dessutom utgör en viktig kolsänka. En ansevärd del av det stora skogsområdet Tärnan, "Stockholms närmaste vildmark", ligger inom kommunens gränser. Det ingår i Angarnkilen och är ett viktigt vildmarksområde med värden av riksintresse med mycket rik biologisk mångfald av skogstyper och hotade växt- och djurarter varav många är rödlistade (t. ex. 190 olika fågelarter; varg, lodjur och järv har revir där eller har observerats). I Tärnanområdet finns några få små och splittrade naturreservat och Natura 2000-områden. För närvarande hotas stora arealer av avverkningar = kalhyggen (ca 40 avverkningsanmälningar har godkänts av Skogsstyrelsen under det senaste året bara i Österåkers del av området). Kommunen ska försöka värna värdefulla naturområden och även kommuner kan inrätta naturreservat, förutom Länsstyrelser. Detta hotade vildmarksområde behöver skydd. Med bakgrund av detta ställer vi denna fråga.

Fråga: Anser ditt parti att Österåkers kommun ska arbeta för att värna stora sammanhängande delar av Tärnanområdet genom formellt skydd?

Svar: Ja Nej Vet ej

Kommentar:

5. Kommunen bör ta ett större ansvar för den lokala naturen (2).

Ett av delmålen "Öka kunskapen om Österåkers naturvärden och grönstruktur genom kartläggning och analys av biologiska värden, ekologiska spridningssamband och ekosystemtjänster" är mycket viktigt för framtiden och kommunens utveckling. Med bakgrund av detta har vi även följande fråga.

Fråga: Anser ditt parti att Österåkers kommun ska öka antalet tjänstemän och budgeten för externa företag som arbetar för att uppnå detta mål och även säkerställa uppföljningar?

Svar: Ja Nej Vet ej

Kommentar:

Miljömål 3: Ett Österåker med god bebyggd miljö

Den fysiska planeringen skapar förutsättningar för god bebyggd miljö och utvecklar de lokala knutpunkterna. Tillgängligheten till samhällsservice, kollektivtrafik, kommersiell service och fritidsaktiviteter ska så långt möjligt utvecklas så att de går att nå till fots, cykel eller med kollektivtrafik. Kommunkoncernen arbetar för att Österåkers motståndskraft mot ett förändrat klimat ökar. Byggnad och anläggning genomförs så att miljö- och klimatpåverkan minskar. Barns exponering för farliga ämnen minskar.

6. Bygg inte bort jordbruksmark

Brukningsvärd jordbruksmark är avgörande för en hållbar livsmedelsproduktion. Totalt förloras i snitt drygt 500 hektar åkermark årligen i Sverige, enligt en studie från Lunds universitet. Mellan 1994 och 2004 användes 7000 hektar åkermark till bebyggelse/vägar. Arealen åkermark är begränsad och går i regel inte att återskapa. Därför är det avgörande att, i enlighet med miljöbalken och Österåkers kommuns nyligen antagna jordbruksmarksstrategi, planera så att tätorten inte bygger bort brukningsvärd jordbruksmark.

Fråga: Anser ditt parti att Österåkers kommun överhuvudtaget inte ska tillåta exploatering på sammanhängande jordbruksmark eller ängs- eller naturbetesmark med en yta på 1 hektar eller mer?

Svar: Ja Nej Vet ej

Kommentar:

7. Goda kommunikationsmöjligheter

Österåker kommun är en vidsträckt kommun där många invånare blir nödgade att delvis använda bilen för att klara av vardagen. Kollektiva färdmedel är alltid det bästa för att minska energianvändningen, oavsett energislag, vilket är en stor del i vår omställning till hållbart samhälle och minska behovet av fossila drivmedel.

Fråga: Anser ditt parti att Österåkers kommunen ska inrätta nya pendelparkeringar i anslutning till allmänna kommunikationer?

Svar: Ja Nej Vet ej

Kommentar:

8. Bostadsnära skogsområden

Österåkers kommuns invånarantal växer och därmed behovet av bostadsnära rekreationsplatser såsom badstränder, orörd natur och opåverkade skogsområden för att främja invånarnas hälsa och välbefinnande och erbjuda möjligheter till strövområden för till exempel svamp- och bärplockning. Till detta behövs orörd natur. Djur- och växtlivet behöver också sammanhängande områden och utrymme för att den biologiska mångfalden ska säkras. För att uppnå detta måste mer mark skyddas, kartläggning av värdefull skog genomföras och tillämpandet av hyggesfritt skogsbruk ska råda.

Fråga: Anser ditt parti att Österåkers kommun ska bevara den ännu ej detaljplanerade delen av Valsjöskogen respektive Trastsjöskogen?

Svar: Ja Nej Vet ej

Kommentar:

Miljömål 4: Ett Österåker med rent vatten

God hantering av avlopp, slam och dagvatten. Arbeta för att följa upp och uppnå god ekologisk och kemisk status i Österåkers vatten till 2027.

9. Hållbart Östersjön med en skärgård full av liv

Östersjöns biologiska liv är pressat av övergödning och överfiske när det gäller vissa fiskarter. Globalt sett bedömer forskare att antalet havslevande fiskar och däggdjur har minskat med nästan 50 procent sedan 1970. Likaså i Östersjön har mängden lekmogen fisk sjunkit med skrämmande 80%. I skärgården måste det finnas lekplatser för fisk att föröka sig och växa till på varför försvaret av stränder och strandängar är av yttersta vikt. FN har utlyst 2022 till det internationella året för småskaligt fiske och vattenbruk. Det är dags att, inom kommunens rådighet, göra krafttag för att förbättra levnadsvillkoren för den vattenlevande faunan i kommunens kust- och skärgårdsområde.

Fråga: Anser ditt parti att Österåkers kommun ska införa en plan för hur kommunens fiske- och lekvatten ska "fredas", det vill säga vårdas och utvecklas och därmed bidra till att rädda Östersjön och ge förutsättningar för en biologiskt levande skärgård?

Svar: Ja Nej Vet ej

Kommentar:

10. Minskad miljöpåverkan från båtlivet

Båtlivet är en fantastisk friluftaktivitet som tyvärr innebär miljöbelastning på hav och sjöar. Båtgare är ansvariga för att ta bort giftfärger som inte längre är godkända. När man går över till giftfria båtbottnfärger, kommer behovet av att bottentvätta sin båt öka betydligt. I kommunen finns idag inga båtbottnvättar. Vi utgår ifrån att kommunen tar sitt ansvar och installerar den båtbottnvätt som enligt uppgift har upphandlats av kommunen för att ge båtägarna de rätta förutsättningarna för att göra båtlivet miljöanpassat.

Ett annat överhängande problem är övergödning och nedskräpning av Östersjön. Väl fungerande toatömningsstationer är en förutsättning som gör att båtägare kan minska sin miljöpåverkan. Vi vill därför ställa denna fråga.

Fråga: Anser ditt parti att Österåker kommun som profilerar sig som en stor skärgårdskommun ska anlägga en flotte med toatömningsstation vid Stora Skratten och andra välbesökta öar?

Svar: Ja Nej Vet ej

Kommentar:

Miljömål 5: Ett Österåker med cirkulär ekonomi

Minska mängden avfall och främja cirkularitet inom kommunkoncernen. Öka återbruket av kommunkoncernens inventarier. Giftfria kretslopp, fasa ut användningen av farliga kemiska ämnen enligt Kemikalieplan.

11. Säkra upp kommunens antagna Avfallsplan 2030

Minska mängden restavfall (hushållssopor), matavfall samt grovavfall från invånare i enlighet med Avfallsplan 2030. Minska mängden förpackningar och tidningar samt textil i restavfallet från invånare i enlighet med Avfallsplan 2030.

Fråga: Anser ditt parti att Österåkers kommun ska driva kampanjer för att upplysa invånare om vad som kan återvinnas och hur Roslagsvatten hanterar vårt avfall?

Svar: Ja Nej Vet ej

Kommentar:

12. Stärk möjligheten till återbruk i kommunen

Omställningen till en cirkulär ekonomi är viktig för att nå många övriga miljö- och hållbarhetsmål. Att uppnå hållbar utveckling kräver att vi minskar vårt ekologiska fotavtryck, genom att ändra hur vi producerar och konsumerar varor och resurser.

Fråga: Anser ditt parti att Österåkers kommun ska upplåta centrala lokaler för så kallade Fixotek, där invånare kan laga och göra om kläder och prylar?

Svar: Ja Nej Vet ej

Kommentar:

13. En miljömässigt hållbar kommunkoncern

Syftet med kommunkoncernens interna miljömål och arbetsätt är att minska kommunkoncernens negativa miljöpåverkan och öka dess positiva miljöpåverkan. Kommunkoncernen har stor rådighet att minska direkt och indirekt miljöpåverkan från den egna verksamheten, exempelvis från upphandlingar, tjänsteresor, egna fastigheter, livsmedel och kapitalförvaltning. Avvägningar behöver ofta göras mot andra värden såsom kostnadseffektivitet, tillgänglig teknik och marknadens utbud. Som stor aktör kan kommunkoncernen också påverka marknaden och främja utveckling av ny teknik genom sina upphandlingar och på andra sätt driva på för en hållbar utveckling i samverkan med andra kommuner och aktörer. Men än så länge saknas ett styrdokument för detta.

Fråga: Kommer ert parti att se till att den planerade processen att ta fram styrdokument kring gemensamma miljömål vid upphandlingar av entreprenörer och transporter genomförs och börjar tillämpas under 2022?

Svar: Ja Nej Vet ej

Kommentar:

Stort tack för era svar!

Vänligen kontakta undertecknad projektledare vid eventuella frågor. Den respondent som vill bli kontaktad, skriver det i svaret. Lämna namn och kontaktuppgifter så återkommer vi.

*Vänliga hälsningar från
Styrelsen för Naturskyddsföreningen i Österåker*

Maria Olausson e-post osteraker@naturskyddsforeningen.se mobil 070-7831259
Ansvarig projektledare